פּרץ אָפּאָטשינסקי

דער יידישער בריוטרעגער

א יידישער פּאָסטשטאַר? איי, געזונט זאָלט איר מיר זיין. זאָגט נאָר, צו וועמען דאַרפט איר, וועמען זוכט איר, מיר וועלן שוין אַלין ווייזן, איר וועט נישט לאַנג דאַרפן זוכן. איר זעט, יידן, מיר האָבן שוין מיט מזל א יידישן פּאָטשטאַר, טאַקע ווי אין פּאַלעסטינע.

מיט אָט די, צי ענלעכע דיבורים האָט נישט איין ייד אויפגענומען דעם יידישן בריוטרעגער אינעם ערשטן טאָג, ווי ער האָט זיך באַוויזן אין געטאָ. עס איז געווען עפּעס ריהרנדיקס אינעם קינדיש-צעשמייכלטן פּנים פונעם דאָזיקן יידן. ער האָט געקוקט און זיך געחידושט: טאַקע? א ייד אַ „אוזשענדניק"? מע האָט אַזויפיל יאָרן דערצויגן אין מינדערווערטיקייט און רעכטלאָזיקייט, אַז ער איז אַליין געוואָרן איבערראַשט און אויף אַ ווייל פאַרגעסן אין דער צרה פון געטאָ, אין דער רעכטלאָזסטער-רעכטלאָזיקייט, וואָס איז אים דערלאַנגט געוואָרן און ער האָט זיך תמימותדיק געוואָלט איינבילדן עפּעס א נייע צייט פון יידישער אויטאָנאָמיע, משטיינסגעזאָגט...

— און היטלער פון א פּאָטשטאַר וועט איר אויך האָבן? לענטעס? נומערן?

—און א פּאַסעק מיט אַ לעדערנער טאָרבע אויך? — האָט אַן אַנדערער געפרעגט.

צומליבסטן וואָלט ער געוואָלט, אַז דער יידישער בריוטרעגער זאָל טראָגן עפּעס א שווערד צי אַן אַנדער כלי-זין, וואָס שטעלט מיט זיך פאָר די מאַיעסטעט פון מאַכט. נאָר אויב נישט דאָס, זאָל כאָטש זיין עפּעס אַ היטל מיט אַ גלאַנציקן דאַשעק, א נומער, א לאַמפּאַס, אַן אויפשריפט.

אין יעדער יידישער שטוב האָט דער בריוטרעגער אָנגעטראָפן פריידיקע אויסגעשרייען, דערשטוינונג, גוטע בליקן, און די פריינדלעכע קבלת-פּנימס האָבן אים דערהויבן אין זיינע אייגענע אויגן. ער האָט דערפילט א חשיבות פון זיין אַמט, הגם נישט תמיד פון זיין געזעלשאַפטלעכער אויפגאַבע, און דער יידישער בריוטרעגער האָט געהאַט א גוטן אָנהייב.

דער אַמט האָט ביי פיל יידן אַרויסגערופן אַזויפיל קנאה, אַז טויזנטער מענער און פרויען האָבן געקוקט אויפן יידישן בריוטרעגער, ווי אויף אַן אויסדערוויילטן, אַ גליקלעכן, וועמען דאָס מזל האָט צוגעשפּילט.

עס איז נישט צו וויסן אויף קלאָר, צי דערפאַר, ווייל דער פּאָסטן פון בריוטרעגער האָט אין זיך עפּעס ראָמאַנטישעס, עס טראָגט זיך פון אים דער ריח פון ווייטע לענדער, פון ימים, מדבריות, שיפן און באַנען. ער ברענגט פריידיקע בשורות פון זין צו אַלטע מוטערס, פון חתנים צו כלות, בשורות וועגן באַגליקענישן, חתונות און בריתן, — אָדער פּשוט, ווייל יידן האָבן געדענקט, ווי גוט זיי פלעגן פאַר דער מלחמה ציילן אין יד אַריין דעם „גויישן" בריוטרעגער, כאָטש ביי-געלט איז אָפיציעל געווען פאַרבאָטן, און זיי האָבן דעריבער געגלייבט, אַז אויך דער יידישער בריוטרעגער וועט זיצן אויף א גוטער פּרנסה, אין דער צייט ווען דער איבערוויגנדיקער רוב פון די יידן אין געטאָ האָט נישט ביי וואָס צו פאַרדינען קיין פּרוטה און לעבט פון אויספאַרקויפן די הויז-ווירטשאַפט. גענוג, מע האָט גענומען קוקן מיט גרויס קנאה אויפן יידישן בריוטרעגער און דאָס זענען געווען די ערשטע גיפט-טראָפּנס אין זיין פרייד-בעכער.

ער פלעגט אַרייַנקומען אין אַ שטוב מיט אַ בריוו, האָט זיך אים געוואָרפן אין די אייגן, וואָס דער אָפּנעמער לייגט אַוועק דעם בריוו עפּעס אַזוי כלאַחר-יד, ווי נישט דאָס איז ער אויסן, נאָר עפּעס וויכטיקערס, און באַלד האָט ער פאַרקירעוועט אַ שמועס און שטיל, שטיליטשקע, פאָרזיכטיק אַ שמעל געגעבן די פראַגע: און וויאַזוי זענט איר אָנגעקומען אויף דעם פּאָסטן? מיט וועמענס הילף? דורך פּראָטעקציע?

דער בריוטרעגער איילט זיך, ער האָט נאָך אָפּצוגעבן א סך בריוו, אויסצומעסטן אַ סך שטאָקן, אָבער מע שטעלט אים די פראַגע אַזוי איידל, אַזוי אָפּגעהיטן אין די רייד, אַז ער קאָן זיך נישט אַרויסדרייען, ער מוז ענטפערן. ערשט ווען ער נעמט סוף-כל-סוף אַוועקגיין פון שטוב, קומט די נישט דיסקרעטע פראַגע: און אפשר... — איך מיין חלילה נישט אומזיסט, איך וואָלט זיך געלאָזט קאָסטן עטלעכע הונדערט גילדן. איר וואָלט געקאָנט פאַרדינען... אפשר קאָנט איר מיר דערין העלפן?...

PEREZ OPOCZINSKI

The Jewish Letter Carrier

TRANSLATED FROM THE YIDDISH BY E. CHASE

A Jewish postman? Eh, you should be well! Tell me, please, whom do you want? whom are you looking for? We know everyone, you won't have to search long. Do you see, people, luck is with us—we already have a Jewish postman, just like in Palestine.

With these or similar words many a Jew greeted the Jewish letter carrier on the first day of his rounds in the ghetto, and there was something pathetic in the childishly smiling face of the greeter. He looked and he wondered—really? a Jew—a government clerk? One lived through many years in a minority, deprived of rights, so one became bewildered and for a moment forgot the adversities of the ghetto, of the most rightless rightlessness that he was experiencing and wanted rashly to pretend the arrival of a new era, of Jewish autonomy, at least to say. . . .

"Will you wear a postman's cap, too? Ribbons? Numbers?"

"And a leather sack with a strap, too?" inquired another who thought the best part was that the Jewish letter carrier would wear a sword or some other weapon that represents the majesty of the "might." And if not this, at least a cap with a shining visor, a number, a sign, an inscription.

In every Jewish home the letter carrier was met with happy exclamations, amazed kindly eyes, and the friendly welcomes raised him in his own esteem. He drew a feeling of importance from his position, though not often from his social tasks, and the Jewish postman started off on the right foot.

The job aroused among Jews such envy that thousands of men and women looked upon the Jewish letter carrier as upon a select fortunate person at whom lady-luck smiled. No one knows for sure if this was because the letter carrier's post has something romantic about it, that he brings with him a whiff of distant lands, of seas and deserts, or ships and trains; or because he brings happy tidings from sons to old mothers, from bridegrooms to brides, tidings about business successes, weddings and circumcision rites; or simply because Jews reflected on the generous "payoffs" they made, before the war, to the gentile postman, though tips were officially prohibited, and they believed that the Jewish letter carrier, too, would make a nice living at a time when the vast majority of Jews in the ghetto had no means to earn a penny and drew sustenance by selling one by one the household goods. Those were enough reasons for looking with great envy upon the Jewish letter carrier; and this envy was the first drop of poison in his cup of joy. Whenever he entered a house with a letter, the recipient would put it down so indifferently as if it had not mattered, as if something else were of greater importance, and soon quietly, quietly began in cautious words to inquire how he obtained his post—with whose help—through what "pull?"

אַן אַנדערער פוילט זיך נישט און באַגלייט אַראָפּ דעם בריוטרעגער פון די טרעפּן און מאַכט עס טאַקע מעשׂה סוחר: ער רעדט יידיש און זאָגט אָפּענע דיבורים: הערט ר׳ ייד, איר קריגט פון מיר צוויי מאות און שאַפט מיך אַריין אויף דער פּאָסט...

אין אַנדערע שטובן מאַכט מען נישט קיין ענלעכע פּאָרשלאָגן, אָבער מע קאָן זיך נישט איינהאַלטן אַ זאָג צו טאָן, סתּם אַזוי אָן שום סמיכות־הפּרשיות: נו, אייך איז גוט, איר האָט דאָך אַ מלוכה־פּאָסטן.

די מענטשן האָבן ווירקלעך אַזוי געגלויבט. זיי האָבן געדענקט די גאָר נאָענטע פאַרגאַנגענהייט, ווען דער פּוילישער בריוטרעגער האָט באַקומען פון דער מלוכה־קאַסע אַ חודשלעכע פּענסיע, באַלייכטונג און באַהייצונג, שיך, מלבושים, און סתּם גראַטיפיקאַציעס, און זיי האָבן נאַיוו געגלויבט, אַז אויך דער יידישער בריוטרעגער מוז דאָס קריגן. בפּרט נאָך ווען די „גמינע“ נעמט פאַר צושטעלן די בריוו אַזאַ הויכן אָפּצאָל, חוץ דער פּאָסט־מאַרקע.

אַנדערע ווידער האָבן גאַנץ איינפאַך זיך אויסגעמאָלט, אַז דער אָפּצאָל פאַר די בריוו גייט טאַקע פאַרן בריוטרעגער, וואָרעם פאַר וועמען דען, אויב נישט פאַר אים? פאַר דער מלוכה? זי נעמט דאָך געלט פאַר פּאָסט־מאַרקעס! וועמען פון זיי האָט געקאָנט איינפאַלן, אַז די „יידישע פּאָסט“ איז ביי די דייטשן גאָר געווען אַן „אַבלאַגע־שטעלע פיר בריפע“, אַז די אמתע פּאָסט האָט זיך געפונען אויף נאַפּאָלעאָנאַ (גאַס), מחוץ געטאָ, און אַז אויף אויפהאַלטן די „יידישע פּאָסט“ האָט די קהלה נישט געקריגן פון די דייטשן קיין פּרוטה?

דער אָפּצאָל פאַר די בריוו איז טאַקע באַלד געוואָרן און געבליבן דער גרעסטער אבן נגף פאַרן יידישן בריוטרעגער: קודם כּל האָט דער עולם זיך נישט געוואָלט צוגעוווינען צום געדאַנק, אַז די פּאָסט־מאַרקע דעקט נישט די הוצאות, נאָר מע מוז ערשט נעמען באַזונדער צוואַנציק גראָשן פאַרן צושטעלן אין שטוב אַריין אַן אינלענדישן בריוו און דרייסיק גראָשן — פאַר אַן אויסלענדישן. והשנית, האָט מען געטענהט, צו וואָס דאַרף מען בכלל ברענגען דעם בריוו אין שטוב אַריין. פאַר דער מלחמה זענען אין וואַרשע אין יעדן טויער געהאָנגען פּאָסט־קעסטלעך מיט נומערן צוגעפּאַסט צו די נומערן פון די וווינונגען. יעדער לאָקאַטאָר האָט זיך געהאַט זיין קעסטל און אַהין פלעגט דער פּוילישער בריוטרעגער אַריינוואַרפן די בריוו, און טאַקע בחנם, אָן שום אָפּצאָל. ער פלעגט נאָר דעמלט גיין אין די שטובן, ווען ער פלעגט ברענגען עפּעס אַ וויכטיקן בריוו, ווי, למשל, פאַר יידן אַ בריוו פון אַמעריקע, וואָס האָט געשמעקט מיט דאָלאַרן. פאַר וואָס זאָל דער יידישער בריוטרעגער אויך נישט טאָן דאָס זעלבע?

אויף דער באַמערקונג פון בריוטרעגער, אַז אַזוי איז די פאַראָרדענונג, האָט מען געענטפערט מיט צאָרן: „יאָ, אַלץ די „גמינע“,[1] אַז פאַרברענט זאָל זי ווערן! זי מאַכט עס גראָד אַזוי ווי מיטן באָנע־ברויט, מיט די קאַרטאָפלעס, מיט די קוילן, אַלץ שלינגט אַראָפּ די גמינע, מיט אַלעם פרעסט זי זיך אַליין אָן. נאָר „שפּעקולאַציעס“, קאָמבינאַטאָרן -- אַ פייער זוכט זיי!

ווען דער בריוטרעגער האָט אין יעדער שטוב געמוזט אויסהערן די טענות צו דער קהלה, צוזען די צאָרנדיקע בליקן, די פאַרקרימטע העוויות, דעם שוים אויף די ליפּן, מיט וועלכע מע האָט זיך געוואָרפן אויף אים, ווי ער וואָלט טאַקע געווען די לעבעדיקע פאַרקערפּערונג פון דער פאַרהאַסטער „גמינע“, איז אים ס׳לעבן געוואָרן נישט ניחא. גיין שטאָק אַרויף שטאָק אַראָפּ און אין יעדער שטוב ווערן אויפגעבראַכט פון די כּסדרדיקע פּרעטענסיעס צו אים, דעם מענטש פון דער „מאַכט“, דעם גמינע־באַאַמטן, האָט ביים בריוטרעגער געשאַפן אַ שטענדיקע גערייצטקייט, צעשרויפט זיינע נערוון, און עס איז געווען שווער, ער זאָל בלייבן העפלעך און קאָרעקט.

די באַציונג צום יידישן בריוטרעגער קאָן מען קלאַסיפיצירן לויט די באַפעלקערונגס־גרופּן. צום בעסטן האָט אויפגענומען דעם יידישן בריוטרעגער דער עמך־מענטש; צום ערגסטן — די אינטעליגענץ און די חסידים. דער פאָלקס־מענטש האָט נישט נאָר געגעבן דעם אָפּצאָל, נאָר האָט אויך דעם בריוטרעגער געגעבן אַ פּאָר גראָשן ביר־געלט. ער האָט דאָס געטאָן גאַנץ נאַטירלעך, אָן צוואַנג, פאַרשטייענדיק, אַז יעדער וויל לעבן... דער בריוטרעגער האָט נישט זעלטן געקאָנט אַריינפאַלן צו אַן אָרעם שוסטערל אין אַ קעלער־שטוב, וואָס האָט פאַר אַן אינלענדיש קאַרטל אים באַצאָלט פופציק גראָשן. אויף דער באַמערקונג פון בריוטרעגער, אַז עס קאָסט נישט מער ווי צוואַנציק גראָשן, האָט דאָס יידל געענטפערט האַרציק: דאָס איבעריקע איז פאַר אייך. די גמינע צאָלט אייך נישט אויף זיך איבערצועסן...

[1] דער יודענראַט.

Another one is eager to accompany the postman downstairs to put it in a businesslike fashion. He speaks in Yiddish and says frankly: "Listen, Mister, you'll get from me two 'centuries' if I get the job. . . ."

In some homes, where no such propositions are made, the inhabitants cannot refrain from remarking seemingly apropos of nothing: "Well, you're all right, you've got a government job."

And people really thought so. They recalled the recent past, when a Polish letter carrier received from the government treasury a monthly salary plus free lighting, heating, shoes, clothing and other allowances, and they naively believed that the Jewish postman, too, must be receiving the same. Particularly when the community gets such high rates for letter deliveries, in addition to the stamps. Others simply imagined that the delivery charge for the letters goes directly to the letter carrier. Which of them could have thought that the "Jewish Post Office" was by the Germans a "storehouse for mail," that the real post office was located on Napoleon Street, outside the limits of the ghetto, and that the community did not receive from the Germans a groshen in support of the "Jewish Post Office?"

When the letter carrier had to listen, in every home, to the complaints against the community, watch the angry looks, see the wry faces, the froth upon the lips with which they fell upon him, as if he truly were the living incarnation of the hated council, he became disgusted with life. Going up the stairs, down the stairs, in each apartment the letter carrier faced the constant nagging harassment, as a man from the State, a council employee, so that he was always irritated, unnerved and found it hard to remain polite and proper.

The attitude toward the Jewish letter carrier could be classified according to population groups. He was best received by the simple folk, worst by the intellectuals and the Hasidim. The simple folk not only paid the service charge but also gave the letter carrier a few groshen as a tip. They did it naturally, without compulsion, in the understanding that each of us wants to live. . . .

Whenever the letter carrier dropped into the basement apartment of the poor shoemaker to deliver a domestic postal card, he would get fifty groshen, and in reply to the admonition that the charge is only twenty groshen, the shoemaker would say in earnest: "The rest is for you, the council does not pay enough to over-eat. . . ."

די בירגערלעכע אינטעליגענץ דאַקעגן, און גאַנץ באַזונדערס די דאָקטוירים, האָבן זיך צום בריוטרעגער באַצויגן כמעט פיינטלעך. דער יידישער בריוטרעגער האָט צו זיי גערעדט פויליש — ווי ער האָט בכלל אין ס'רוב שטובן גערעדט פויליש — א זכר לוואַרזע — נאָר אויב אַזוי, זענען זיי, די דאָקטוירימלעך, דאָך נענטער געווען צו דער מאַכט. א סך פון זיי האָבן אַפילו געאַרבעט אין שטאָטישע צי רעגירונגס־אַנשטאַלטן,[2] ממילא איז פאַר זיי דער יידישער בריוטרעגער געווען פון נידעריקערן מאַכט־יחוס. קיין גראָשן ביר־געלט האָבן זיי נישט געגעבן. ערשטנס, זענען זיי דאָך אינטעליגענטן און האָבן געלייענט אין פויליש־יידישן בלעטל „גאַזעטאַ זשידאָווסקאַ"[3] (אין יענעם בלעטל, וואָס האָט נאָך גירוש־קראָקע געשריבן, אַז די מאַכט האָט דעם גירוש פון פערציק טויזנט יידן דורכגעפירט אויף א הומאַנעם אופן...) דעם רוף פון דער גמינע צו דער יידישער באַפעלקערונג נישט צו צאָלן מער פאַרן צושטעלן די בריוו ווי די צוואַנציק און דרייסיק גראָשן... נאָר א פּראָסטאַק קאָן געבן מער, דערפאַר איז ער דאָך א פּראָסטאַק, אָבער ער, דער אינטעליגענט, — ער קען דאָך דאָס „געזעץ"... ער האָט דאָך געלייענט שוואַרץ אויף ווייס.

והשנית, און דאָס איז מער ווי וואַרשיינלעך, איז דער דאָקטאָר געווינט צו נעמען געלט און טאַקע צו נעמען גראָב געלט, אָבער צו געבן?...

די חסידים ווידער זענען דאָך מערסטנטייל האַנדלס־מענטשן. און אויב נישט קיין סוחרים בפועל, האָבן זיי געלערנט די דינים פון מקח וממכר, און א סוחר גיט דאָך נישט קיין גראָשן אויסערן פּרייז... אויב דער חסיד האָט זיך יאָ אונטערשיידט פון אינטעליגענט, איז עס בלויז געווען מיט דער פאָדערונג, אַז דער בריוטרעגער זאָל רעדן יידיש. אָבער אויך דאָס איז, ווייזט אויס, גיכער געווען פּאָליטיק ווי נאַטירלעכער אימפּולס, מער אגודה — ווי יידישקייט...

די האַרציקע באַציונג צום יידישן בריוטרעגער איז ביסלעכווייז אָפּגעקילט געוואָרן, נישט צוליב זיין, דעם בריוטרעגערס שולד, נאָר צוליב דער פּאָסט גופא, צוליבן אופן פון איר אַרבעט, צוליב דער קהלה, צוליב דער דעמאָראַליזאַציע פון קאָרומפּירטע פּאַרשוינען, וואָס האָבן זיך אַריינגעכאַפּט אין די עפנטלעכע אינסטיטוציעס און מיט זייערע מעשים רעים אונטערגעגראָבן דעם פּרעסטיזש און אָנזען פון יעדן מין געזעלשאַפטלעכער אַרבעט בכלל. דאָס האָט געווירקט אויף דער פּסיכאָלאָגיע פון די מאַסן אַזוי ווייט, אַז יעדער מענטש מיט א געזעלשאַפטלעכן פּאָסטן האָט שוין לכתחילה אויסגעזען אין זייערע אויגן ווי א פאַרשטייער, א שליח פון א קליקע. און ממילא האָט דער בריוטרעגער מיט זיין דערשיינען אין שטוב געריצט די פון די מלחמה־איבערלעבענישן אַזוי אויך גענוג צעשרויפטע נערוון פון די מענטשן, און זיי האָבן אים אָפטמאָל באַגאָסן מיט א פּאַמעשאַף פון זלזולים.

וואָרעם וואָס האָט דער בריוו־אָפּנעמער זיך געקאָנט טראַכטן, ווען ער האָט אין דער ערשטער צייט ווי די פּאָסט האָט אָנגעהויבן צו פונקציאָנירן (שפּעטער האָט זיך עס סוף־כל־סוף געענדערט) דערהאַלטן א בריוו מיט א פאַרשפּעטיקונג פון א גאַנצער וואָך, אויב נישט טאַקע פון צוויי וואָכן? אין פּלוג האָט זיך אים געדוכט, אַז דער בריוטרעגער איז דערין שולדיק, ער פוילט זיך, ער גיט נישט אָפּ אין דער צייט, ער האַלט די בריוו ביי זיך אין שטוב. שפּעטער, ווען ער האָט זיך דערוווּסט, אַז די סיבה איז די אָנפירונג פון דער פּאָסט און נישט דער בריוטרעגער, איז דערפון אויך דעם בריוטרעגער נישט גרינגער געוואָרן. די דאָקטוירימלעך אין סתם שמענדריקעס זענען אָנגעפאַלן אויף אים, דעם בריוטרעגער, און געזידלט די פּאָסט מיט דער גרעסטער גרינגשעצונג. „זשידאָווסקאַ פּאָטשטאַ" האָבן זיי קראַמפּהאַפט געדריקט די פויסטן, ווי זיי וואָלטן דערמיט געוואָלט אויסראָטן דעם גאַנצן מין „זשידאָווסקי". יידן פון אַנדערע שיכטן האָבן סתם חוזק געמאַכט, זיך געוויצלט אויף דעם חשבון, אָדער נאָר טאַקע פאַרגליכן דעם היינטיקן מיטן אַמאָל און זענען געקומען צו דער מסקנא פון ביטול, אַז מיר, יידן, זענען שלימזלניקעס, מיר טויגן צו גאָרנישט: גייטס, מאַכטס עפּעס מיט א יידעלע ק...

און די זעלבסטפאַרלייקענונג האָט זיך געווינלעך פאַרענדיקט מיטן באַקאַנטן ווערטל, אַז מיט יידן איז גוט צו גיין אין שול אַריין.

און אַז די בריוו זאָלן נישט אָנקומען מיט קיין פאַרשפּעטיקונג, איז דער עולם געווען געוואַלדיק פאַראינטערעסירט; נישט בלויז סוחרים, האַנדלס־מענטשן, נאָר טאַקע דער ברייטער עולם. וואָרעם דאָס קליינע שטיקעלע פּאַפּיר, געשריבן אין א קוידערוועלש פון חצי יידיש, חצי דייטשמעריש, האָט אָפטמאָל אַנטהאַלטן די לעצטע רעטונג, ברויט און שטיצע פון קרובים אויף דער פּראָווינץ.

---

[2] געמיינט: יודענראט־אנשטאלטן.

[3] אָרגאַן פון יודענראט.

On the other hand, the demeanor of the bourgeois intellectuals, particularly the doctors, vis-à-vis the letter carrier bordered on hostility. . . . In this case, they, the doctors, stood near to the powers that be. Many of them even worked in the city or government institutions, so, naturally, for them the letter carrier ranked lower in importance as a government employee. They never gave a tip. They were intellectuals and read in the Polish-Jewish sheet, the *Jewish Gazette* (in that sheet which had stated, after the Cracow Edict, that the Government carried out the deportation of 40,000 Jews in a humane manner) the council's appeal to the Jewish population not to pay for mail delivery more than the requisite twenty or thirty groshen. . . . Only a simpleton would give more than the requisite twenty or thirty groshen . . . but they, the intellectuals, knew the "law." They had read it, black on white. . . .

The Hasidim, though, were mainly tradespeople, and if they were not merchants, as such, they had learned the laws of buying and selling, and none of them would offer one grosh above the established price. If the Hasid did differ from the intellectual it was by the demand that the letter carrier speak Yiddish, but even this, it seems, was more politics than genuine impulse, more appearance than Yiddishness. . . .

The benign feeling toward the Jewish letter carrier gradually began to cool off, not due to any fault of his, but to the job itself, the manner of work, due to the community, due to the demoralization brought about by corrupt individuals who wormed their way into the public institutions and by their misdeeds undermined the prestige and prospect of community work in general. This affected the psychology of the masses to such an extent that each community job holder was regarded by them as a representative or agent of a clique. And consequently, the letter carrier's appearances at the homes of the war survivors so excited their already shattered nerves that they often let go at the carrier a torrent of invectives.

That the mail should arrive without delay was of tremendous importance to all; not only to the merchants or the tradespeople, but also the people-at-large. For the little piece of paper, written in a mixture of half Jewish and half corrupted German, often contained the last means of rescue from misfortune—bread and help from relatives in the provinces.

באזונדערס האָט מען אויסגעקוקט די בריוו פון רוסלאַנד. די פיל טויזנטער ייִדן, וואָס זענען דאַן אַנטלאָפן קיין רוסלאַנד, האָבן נאָכן איינפונדעווען זיך אויף די נייע ערטער גענומען שיקן פּעקלעך מיט לעבנס-מיטל צו זייערע קרובים אין וואַרשע. עס האָבן געשיקט פּעקלעך מענער צו זייערע פרויען און קינדער, זין אָדער טעכטער צו זייערע עלטערן און סתם ייִדן צו קרובים און גוטע פריינד. די פּעקלעך פון רוסלאַנד זענען געקומען נישט בלויז גוט פאַרפּאַקטע מיט לייוונט און פאַרזיגלט מיט זיבן זיגלען, מע זאָל פון זיי אין וועג נישט קאָנען ארויסגנבענען דאָס בעסטע, נאָר זיי האָבן טאַקע אַנטהאַלטן עסנוואַרג, וואָס איז דאָ געשטאַנען גאַנץ הויך אין פּרייז. די קרובים פון רוסלאַנד האָבן געשיקט רייז, טיי, קאַווע, שאָקאָלאַד און אין אָנהויב אפילו בראָנפן און טאַבאַק אויך; מע האָט געשיקט גערייכערטע פליישן, וווּרשט, בעקאָן, קעז און פּוטער און אפילו קאַוויאַר. ווען א וואַרשעווער ייד האָט דערהאַלטן אַזא פּעקל, האָט ער א טייל דערפון ווי, למשל, די טיי, קאַווע, טאַבאַק, בראָנפן א. א., געקאָנט פאַרקויפן פאַר גוט געלט, וואָס האָט אים געקלעקט זיך צו דערנערן עטלעכע וואָכן, און די רעשט פאַרברויכן פאַר זיך. אין די שטובן, וו די פּעקלעך זענען אָנגעקומען רעגולער, האָט מען פון קיין נויט נישט געוווּסט. די פּעקלעך פון רוסלאַנד האָבן געווירקט אויף די פּרייזן פון מאַרק, און פון דער צווייטער זייט האָבן זיי געבראַכט דעם אריינפיר פון אַרטיקלען, וואָס די דייטשן וואָלטן נישט געלאָזט אריינפירן, אָדער וואָס וואָלטן געמוזט קאָסטן זייער טייער.

פאַרשטייט זיך, אַז פאַרן אָנקומען פון אַזא פּעקל האָט דער ארויסשיקער געמאָלדן וועגן דעם אין א בריוו, וואָס פלעגט געוויינלעך אָנקומען א שטיק פריער פונעם פּעקל. א בריוו פון רוסלאַנד איז דעריבער באַטראַכט געוואָרן נישט ווי א בריוו, ווי א באַשריבן שטיקל פּאַפּיר, נאָר ווי א לעבעדיקער בשורה-ברענגער; אַלטע מאַמעס, האָבן דאָס בריוועלע פון די זין מיטן אָנזאָג פון אַן ארויסגעשיקט פּעקל געצערטלט מיט קאָנוווּלסיווע פינגער, געדריקט עס צום האַרצן, זיך אויסגעמאָלט גענדזן-שמאַלץ, פּיפּיקלעך, לעבערלעך און ציבעלעס מיט גריוון, וואָס זיי האָבן געגעסן אויף די קינדערס שמחות; ווייבער האָבן אין די זאַכן, וואָס זענען אויסגערעכנט געווען אין בריוול, וואָס די מענער שיקן זיי, דערקענט מיט באַזונדערן פיינפילנדיקן חוש פון פרויען, צי די מענער זענען זיי געבליבן געטריי..

— זי זען ריווטשע, האָט א יידענע זיך געריימט פאַר איר שכנטע, מיין שלום געדענקט נאָך, אַז איך שטאַרב אַוועק פאַר א גוט שטיקעלע גענדזן-וווּרשט. שיקט ער מיר טאַקע יעדעס מאָל וווּרשט, לאָמיר שוין האָבן אַזא יאָר!

און פּלוצלינג איז אויפגעקומען א ייִדישע פּאָסט, פאַרברענט זאָל זי ווערן, און נישט מע זעט קאַ בריוו, נישט מע קריגט קיין פּעקל. גאַנצע טעג זיצט מען אין שטוב און מע קוקט אויס אויף דעם בריווטרעגער, אָבער ער קומט נישט, און קומט ער שוין יאָ, ברענגט ער א בריוו — צו וועמען מיינט איר? — צום סובלאָקאַטאָר, צו אָט דעם לויזער, וואָס האָט צומאָל דאָרטן נישט קיין רעכטן קרוב, נאָר עפּעס א באַקאַנטן, און יענער שיקט אים פּעקלעך. נו, קאָן מען נישט צוגעדריקט ווערן? צו אַלעם מוז מען האָבן מזל...

שטאָט האָט גערעדט, ייִדן זענען געווען שרעקלעך אויפגעבראַכט, געשאָלטן און געזידלט די ייִדישע פּאָסט, איר פירעכץ און איר גאַנצן נעבעכדיקן קיום, און די אָרגאַניזאַציע פון דער ייִדישער פּאָסט איז זיך אויף א האָר נישט בעסער געוואָרן; עס האָבן זיך געשלעפּט לאַנגע וואָכן און חדשים פון איין קליינער אויסבעסערונג צו דער צווייטער, און די בריוו זענען אַלץ צוגעשטעלט געוואָרן מיט א פאַרשפּעטיקונג. טיילווייז דערקלערט זיך דאָס דערמיט, וואָס פאַר דער צייט ווי עס איז ליקווידירט געוואָרן די פּוילישע פּאָסט, ביז ס'איז געשאַפן געוואָרן די ייִדישע — איז פאַרגאַנגען עפּעס אַן ערך פון א צען טעג; דעם ערשטן טאָג, וואָס די ייִדישע פּאָסט האָט אָנגעהויבן פונקציאָנירן, האָט זי בכן איבערגענומען רעזערוון פון דעם טאָג אין דער פאָרם פון פולגעפּאַקטע זעק מיט בריוו. דער באַאַמטן-פּערסאָנאַל איז נישט געווען קוואַליפיצירט, דאָס סעגרעגירן די בריוו האָט ביי אים פאַרנומען פיל צייט; ביז מע האָט סעגרעגירט און ארויסגעשיקט די אָנגעקומענע בריוו, זענען דערווייל אָנגעקומען פרישע זעק מיט בריוו, וואָס זענען בימלעכווייז פאַרעלטערט געוואָרן.

וואָס האָט מען געדאַרפט טאָן דערצו? פּשוט צונעמען אויף עטלעכע טעג א הילפס-פּערסאָנאַל, וואָס זאָל העלפן די אָנגעקליבענע בריוו סעגרעגירן, [illegible] פאַרגרעסערן די אַרבעטס-צייט און אַזוי אַרום אָפּוויקלען די חובות. איז אָבער די ייִדישע פּאָסט געבענטשט געוואָרן מיט א דירעקטאָר, וואָס האָט זיך געקלאַפּט אין קאָפּ אריין, אַז ער איז אַן „ענערגישער" מאַן, א מאַדים, אַן איינשפּאָרער און צו

With particularly great hope were awaited the letters from Russia. Many thousands of Jews, after running away to Russia and making a new life there, began sending food packages to their relatives in Warsaw. Husbands sent packages to their wives and children, sons and daughters to their parents, and others to their relatives and friends. The packages from Russia arrived not only well wrapped in linen and sealed with seven seals to prevent pilferage, but they contained food which was here highly prized. The relatives from Russia sent rice, tea, coffee, chocolate and, at the beginning, even whisky and tobacco, too. They sent smoked meats, salami, bacon, cheese and butter and even caviar. When a Warsaw Jew received such a package, he could sell a part of it, as, for example, tea, coffee, tobacco, and whisky, for good money which was enough to live on for several weeks, and use the rest for himself. At the homes where the packages arrived regularly they experienced no want. The packages from Russia had their influence on the market prices and also brought in articles which the Germans would not allow to be imported or which would be very expensive.

Before the arrival of such a package, the sender, of course, would inform about it in a letter, which ordinarily would be received in advance of the package. Therefore, a letter from Russia was regarded not as a piece of paper with writing on it, but as a living messenger of help to come. Old mothers pressed tenderly to the heart with trembling fingers their sons' letters, containing an announcement of a sent-out package, which they imagined would contain goose fat, giblets and delicacies, with which they had regaled their guests at happy family occasions in the past. And wives discerned, with women's intuition, in the enumeration of the things in the letter if the husbands remained faithful. . . .

"You see, Rivkeh," a woman boasted to a neighbor, "my Sholem still remembers that I hanker for a nice piece of goose salami, so he actually sends salami each time, we should all have such a good year!"

And then suddenly they established the Jewish post office. I hope it burns to the ground, and you get no mail and you receive no packages. Whole days you sit at home and wait for the arrival of the letter carrier, but he does not come, and if he does—the letter is —for who do you think?—for the subtenant, for the one who doesn't have there a real relative, but some kind of an acquaintance and he sends him packages. Well, can't one become disheartened? One must have luck in all things. . . .

The town talked; the Jews, terribly incensed, cursed and reviled the Jewish post office, its administration and the whole wretched establishment, but in spite of that the functioning of the post office did not improve at all. . . .

אלע צרות אויף אן „אָרגאניזאטאָר“ — איז ביז ער האָט זיך דערשלאָגן צו דעם איינפאכן געדאנק אוועקצוזעצן א הילפס־פערסאָנאל, זענען פארגאנגען לאנגע וואָכן, און דאָס האָט אזוי ארונטערגעריסן דעם אָנזען פון דער יידישער פּאָסט, אז לאנגע חדשים שפּעטער, ווען די פּאָסט האָט ווירקלעך פּינקטלעך יעדן טאָג פאנאנדערגעשיקט די אָנגעקומענע בריוו און נישט געהאט ביי זיך קיין שום רעזערוון, האָט מען אלץ אין שטאָט געשמועסט, אז די בריוו ווערן פארפאלן אויף דער פּאָסט...

דער כל חמתו פון דער יידישער באפעלקערונג צו דער פּאָסט איז אויסגעגאָסן געוואָרן אויפן בריוטרעגער. ווען ער האָט זיך באוויזן אין א הויף, איז ער ארומגערינגלט געוואָרן פון אלע זייטן, מע האָט אים געשלעפּט פאר די ארבל, אים ארייננעשריגן אין די אויערן, איבערגעפרעגט צען מאָל: ניין, איר האָט טאקע נישט פאר גרינבערגן קיין בריוו? און פאר ראָזענטאלן? פאר מאָרגנשטערנען? — פּאניע פּאָטשטאר, — שרייט אראָפּ א ייד פון פערטן שטאָק, — איר האָט א בריוו פאר צמחן, ניין? א בריוו פון רוסלאנד זאָגט מיר? נישטאָ? גיט נאָר נאָכאמאָל א קוק!...

אנדערע פוילן זיך נישט, לויפן צו צום בריוטרעגער, רייסן ביי אים די בריוו פון די הענט ארויס, זאָגן אים צו, אז זיי זענען בלויז אויסן זיין טובה, אים צו פארלייכטערן, ווייזן דעם וועג, איינשפּאָרן אים צו גיין אויף די שטאָקן, און ווען זיי איבערצייגן זיך, אז ער האָט ווירקלעך פאר זיי נישט קיין בריוו, דאן דערקלערן זיי זיך דאָס גאָר פשוט, אז די איינציקע סיבה איז גאָר די יידישע פּאָסט; פריער פלעגן זיי דאָך כסדר קריגן בריוו!

וואָס גרעסער עס איז געוואָרן דער יקרות, וואָס ענגער עס איז געוואָרן די שטריק ארום האלדז פון די יידן אין געטאָ, אלץ שטארקער איז געוואָרן די נאָכפראגע אויף די בריוו. צענדליקער טויזנטער יידן זענען ארומגעגאנגען מיט די הענט אין די טאַשן און געטראַכט נאָר איין טראַכטעניש: איי, ווען זיי קריגן אזוי א בריוו, זאָל זיין פון רוסלאנד, זאָל זיין פון אמעריקע; אויב נישט, טאָ כאָטש פון קאָנסקע־וואָליע, פון פראשניץ, פון קאָצק, וווּ זיי האָבן משפחה; יענע זאָלן זיך דאָס דערמאָנען און צושיקן א פּעקל! אָט קריגן דאָך יידן פאָרט פּעקלעך פון די קליינע שטעטלעך אין פוילן, פארוואָס מוזן זיי האָבן אזא ביטער מזל?

די אויסקוקעניש אויף פּעקלעך האָט מענטשן פשוט געמאכט ווי וואַנזיניקע. פרויען פלעגן ארומרינגלען דעם בריוו־טרעגער מיט אזא מבול פראגן, אז ער פלעגט פארמאטערט ווערן פון בלויז ענטפערן: — פּאניע, זי האָבן נישט פאר מיר קיין בריוו?

— ווי הייסט איר?

— גאָלדשטיין.

— נומער פון דער וווינונג?

— 70.

— ניין.

— און אפשר האָט איר אויף נומער 76?

— און אפשר פאר נומער 30?

— איר וווינט דען אין דריי דירות?

— ניין.

נאָר וואָס דען, די ידענע איז סתם נייגעריק, צי איר שכנטע, דער חזיר מיט דער פריפהנער מערכה, האָט נישט אמאָל געקריגן קיין בריוו און — זי מוז עס וויסן.

עס טרעפט, אז דער בריוטרעגער גייט צופעליק דורך אין א גאס, וווּ ער האָט נאָך קיינמאָל נישט געטראָגן קיין בריוו, די מענטשן פון גאס קענען אים נישט, אָבער זיי ווייסן דאָך, אז די יידישע פּאָסט שיקט נישט קיין שטענדיקע בריוטרעגער אין איין ראיאָן, זיי בייטן זיך כמעט יעדן טאָג, — און זיי פארהאלטן דעם בריוטרעגער און שרייען אים נאָך:

— הערט נאָר, פּאניע, איר האָט נישט פאר מיר קיין בריוו? — ניין, נישט אמאָל א בריוו פון רוסלאנד?

א בריוו פון רוסלאנד, א בריוו פון רוסלאנד — דאָס איז געווען דער שענסטער טרוים פאר די חרובע מענטשן, זייער זיסטע האָפענונג, זייער לעצטע טרייסט. די קינדער, וואָס האָבן מיטגעפיבערט מיט די עלטערן און זייער געשפּאנטער דערוואַרטונג, האָבן דעם בריוטרעגער נישט געלאָזט דורכגיין קיין טריט אין גאס; זיי פלעגן אים באלאגערן און מיט זייערע יונגע, קוויטשענדיקע קולות פארטויבן די אויערן. און טאָמער האָט דאָס גליק געוואָלט, אז דער בריוטרעגער האָט געהאט א בריוו פאר זיינע עלטערן, איז דאָס קינד הענדום־פענדום, מיט קולי־קולות

The anger of the Jewish population toward the post office was directed against the letter carrier. Whenever he showed himself in a yard, he was surrounded on all sides, pulled by the sleeve, yelled at in his ears, questioned a dozen times the same thing: "No?—there's really no mail for Greenberg? and for Rosenthal? for Morgenstern?" "Mr. Postman" cries a man from his fourth floor apartment, "You have a letter for Tsemach, no? A letter from Russia, have you? No? Take another look. . . ."

Others rush up to the postman, pull the mail out of his hands under the pretext of being helpful, to ease his burden, show the way or spare him stair climbing, and when convinced that he really has no letter for them, they say without mincing words that the fault is the Jewish post office's—before they used to get mail regularly!

The higher the cost of living, the tighter the noose around the neck for the Jews in the ghetto, the more insistent became the inquiry after mail. Tens of thousands of Jews walked around, hands in pockets and one single thought in their minds: Oh, if they but get a letter, be it from Russia, be it from America or if not from there, then even from Konske-Volye, Prashnitz, or Kotsk, where they have relatives—they should remind themselves of our existence and send a package. Some people do get packages from the small towns in Poland, why not we—why should we be miserably unlucky?

This waiting for a package made people deranged. Women would surround the letter carrier and pour such a deluge of questions that he would become physically weary from answering them.

"Mister—you have no letter for me?"

"What is your name?"

"Goldstein."

"Your house number?"

"70."

"No."

"Maybe you have one for number 76? And maybe for number 30?"

"You live in all three apartments?"

"No."

She asks because she is just curious if her neighbor, that slovenly woman who eats non-kosher, had not received perhaps a letter, and she *must* know.

It happens that the letter carrier by chance passes through a neighborhood where he has never delivered mail and where the people on the street don't know him, but they do know that the Jewish post office does not assign a steady carrier to a district, the carriers are changed almost daily—yet, he is stopped by strangers who inquire: "Listen, Mister, have you a letter for me? No? Not perhaps from Russia?"

A letter from Russia, a letter from Russia—that was the pleasantest dream for most people, their sweetest hope, their last comforting thought. Even the children, whose hearts beat in unison with their parents' suspenseful expectancy, never permitted the carrier to make an unmolested step on the street. They would besiege him, and with their young screeching voices deafen him. And if fortune smiled and the letter carrier *had* a letter for the parents, the child rushed helter-skelter up the stairs, yelling at the top of his voice

געפלויגן אויף די שטיגן און אָן אָטעם אריינגעפלאַצט אין שטוב: טאַטעשי, מאַמעשי, א בריוו פון סרולעקן, פון צירלען, פון יוכבדן. כ'האָב אליין געזען דעם בריוו מיט א מארקע פון רוסלאַנד...

— אוי, קינדער, א בריוו פון סרולעקן, וויי איז מיר נישט, — פלעגט די ייִדענע זיך כאַפּן פאַרן האַרץ, — לויפט נאָר קינדער גיכער, ברענגט דעם בריוו. נאַטס, דאָ האָט איר געלט. אוי, טאַטעלע אין הימל...

און דער ייִדענע הויבט אָן שווינדלען פאַר די אויגן. דער בריוו וואַקסט אויס אין א גרויסן קעז, אין א לאַנגן וואורשט, אין א שטיק פעטע פוטער; זי זעט שוין מער גאָרנישט, זי הערט גאָרנישט, זי טאַפּט בלויז מיט די הענט, ווי זי וואָלט גענומען אריינלייגן אין טאָפּ די פעטע, גוטע מאכלים...

דער בריוונטרעגער איז פאַרמאַטערט, די נערוועזיטעט פון די הונגעריקע מענטשן, זייער שלעפּן אים ביי די אַרבל, דער [illegible] צו ענטפערן אויף טויזנטער פראַגן א טאָג, וו ער גייט און שטייט, און נישט בלויז צי עס איז אָנגעקומען א בריוו צי ניין, נאָר וועגן אַלץ, וועגן אַלע געזעצן און פאַראָרדענונגען פון דער פּאָסט, וועגן געלט איבערשיקן, רעקאָמענדירטע בריוו, לופט-פּאָסט און אפילו מכוח „סאַנדעס", פּאָליציי, שטייערן, און וועגן וואָס נישט? איז ער דאָך עפּעס אַן „אוזשענדניק", א מענטש, וואָס האָט צו טאָן מיט דער מאַכט — „וולאַדזאַ"!...

דער בריוונטרעגער לעבט אין געהאַקטע צרות. ער שטייט אויף פינף פאַרטאָגס און אַרבעט ביז ניין, צען אין אָוונט, און דערביי קריגט ער נישט קיין וועכנטלעכע פּענסיע, נאָר באַצאָלט פון שטיק — זעקס גראָשן פון בריוו און נאָכן אראָפּרעכענען אַלע שטייערן און „סאָציאַלע פאַרזיכערונג", פון וועלכער ער קאָן אַלס ייִד נישט געניסן לויט דער תּורה פון דער אָקופּאַציע-מאַכט, נאָר בלויז פאַר איר די זכיה האָבן צו צאָלן, — בלייבט אים צומאָל קיין פינף גראָשן אויך נישט. פון פאַנאַנדערטראָגן הונדערט צי אפילו הונדערט מיט פופציק בריוו א טאָג בלייבט זיין פאַרדינסט א לעכערלעכער, ווען א לאַבן שוואַרץ ברויט קאָסט פון צוויי ביז פיר און צוואַנציק גילדן... דאָס ביסל ביר-געלט ענדערט קיין סך נישט די לאַגע. די באַדינגונגען פון דער אַרבעט זענען אַזוינע אומדערטרעגלעכע, אַז זיי ווירקן שנעל צעשטערנד אויף זיין געזונט. דער „ענערגישער" דירעקטאָר, וואָס וויל תּמיד אָנגיין אַלס א מיליטעריש אויסגעשולטער און דיסציפּלין-פאָדערנדיקער פירער, פאַרזאַמלט אָפט די בריוונטרעגער אויף אַן „אָטפּראַווע", אויף א באַראַטונג הייסט עס, און פאָדערט פון זיי שטרענג, אַז נישט שפּעטער, נאָר פּינקטלעך אַכט פרי זאָלן זיי קומען צו דער אַרבעט אויף דער פּאָסט, אויב נישט, וועט ער זיין שטרענג, ער וועט אויף גאָרנישט קוקן, זאָל מען אים גלייבן, ער האָט פיינט סתּם צו וואַרפן ווערטער אין דער לופט, אַז ער וועט וועלן, וועט ער קאָנען, „ער וועט באַשטראָפן און אפילו באַזייטיקן פון דער אַרבעט, וואָרעם אָרדענונג מוז זיין! — פאַרענדיקט ער פּאַטעטיש.

נאָר די אָרדענונג איז אַזאַ, אַז די בריוונטרעגער קומען צו דער אַרבעט אין ווינטער, אין די פרעסט און שנייען נישט אַרום אַכט, נאָר טאַקע אַרום זעקס, וואָרעם כּל הקודם זוכה? די סעגרעגאַטאָר אַרבעט פון אין דער פרי ביז פאַרנאַכט, און באַוויַיזט נישט פאַרטיק צו מאַכן אַזויפיל פּעקלעך בריוו, עס זאָל קלעקן פאַר די צאָל בריוונטרעגער; בלייבן תּמיד איבער א טייל, וואָס גייען אַהיים, נאָך א גאַנצן טאָג וואַרטן, הונגערן און פרירן אין די קאַלטע קאָרידאָרן מיט צעמענטענע פּאָדלאָגעס, — מיט ליידיקע הענט. זוכה-בגורל צו קריגן א פּעקל בריוו צו פאַרטיילן זענען נאָר די, וואָס קומען טאַקע פינף-זעקס פאַרטאָג און דאָס אויך נאָר על פּי רוב די לייט פון „באַטאַליאָן", דאָס הייסט אייגנטלעך דעם דירעקטאָרס מענטשן, מיט וועלכע ער האָט צוזאַמען געאַרבעט ביי די דייטשן, אויף זייערע אַרבעטס-פּלאַצוווקעס.

די לייט פון באַטאַליאָן זענען א באַזונדער קאַפּיטל אין לעבן פון דער ייִדישער פּאָסט; זיי זענען דאָס די פּויליש-רעדער, די יורשים פון די שמענדריקעס. זיי האָבן עס געבראַכט די מיליטערישע אָרדענונג פון די דייטשישע אַרבעטס-פּלאַצוווקעס, וו זיי זענען פריער געווען אָנגעשטעלט אַלס סעקציע-פירער; זיי גרויסן זיך מיטן יחוס צו האָבן געקריגן פון די דייטשן „פּשעפּוסטקעס", אויסצייכענונגען, פּריווילעגיעס. וועגן טייל מורמלט מען, אַז זיי האָבן די דייטשן צוריקגעדינט מיט פאַרטרויַלעכע ידיעות, מיט מסירהלעך; זייערע מענטשן אַרבעטן אין אַלע אינסטיטוציעס פון דער קהלה, און פיל העכערע באַאַמטע ציטערן פאַר זיי, מע ווייסט, אַז זיי זענען „געסטאַפּאָווצעס".

די לייט פון „באַטאַליאָן" האָבן בשום אופן נישט געוואָלט אויסרעדן קיין ייִדיש וואָרט.

and bursting into the house announced breathlessly: "Daddy dear, Mamma dear, a letter from Srulik, from Isirel, Yohebed. I saw with my own eyes the letter with a Russian stamp. . . ." "Oh, children, a letter from Srulik, no ill come to me"—the woman would clutch her heart—"run children quickly, bring the letter. Here, take this money, Oh, Father dear in heaven. . . ."

The woman's head reeled. The letter assumes the guise of a big head of cheese, a long salami, a sizeable slice of creamery butter. She sees nothing else, she hears nothing, she reaches out with her hands as if to grasp the fat delicious foods to put them into the pot.

The letter carrier feels weary and worn. The people, nervous and hungry, pull him by the sleeve and want an answer to a thousand questions a day, not alone about letters, but about new post office regulations, about sending money, registered mail, air mail, police, taxes and what have you. Isn't he a government personage, a man close to the "might?"

The carrier's lot is an unhappy one. He rises at five in the morning and works till nine, ten in the evening and, in spite of that, he receives no weekly wage, but gets paid by the piece—six groshen per letter, and after subtracting all taxes and contributions to "social insurance," from which he, as a Jew, cannot benefit according to the canons of the occupation authorities, but for which he enjoys the privilege of paying, there hardly remains five groshen net. The delivery of one hundred, even one hundred and fifty letters a day nets him a ridiculous sum, when a loaf of black bread costs between 22 and 24 gilden. . . . The few tips he gets do not change the situation much. The conditions under which he works are so unbearable that they affect his health. The "energetic" director who wants to carry on like a drill master and disciplinarian often calls the employees to a conference, and demands of them sternly to come to work not later than eight o'clock in the morning, otherwise he will take strict measures, he will be swayed by nothing, you may believe him, he does not like just to throw around words in the air, and, he concludes pathetically, if he wants to, he can fine and even discharge one from the service, because there must be order!

And the order was such that carriers came to work in winter, in freezing weather and snow, not at eight, but rather six in the morning, because first come first served. The sorting machine worked from morning till night, yet it did not produce enough bundles of mail for carriers to distribute. A number of carriers always were forced to go home empty handed after waiting all day, hungry and freezing, in the cold corridors with cement floors. Who was lucky to get a bundle of mail in the first place? Only those who came at five or six o'clock in the morning and of them mainly the people belonging to the "battalion," which really meant the director's people, with whom he worked under the Germans.

The battalion people are a special chapter in the life of the Jewish post office. They were Polish speaking, the heirs to the "shmendriks." It was they who brought with them the military order of the German work gangs, where they formerly were section leaders. They boasted of being privileged, of having received decorations and awards for merit. It was rumored that some of them served the Germans in a confidential capacity and were informers. These people were employed in all institutions of the community, and were feared even by those in higher positions. They were known as "Gestapo Men." The battalion people absolutely refused to utter a single word in Yiddish.

די לייט פון „באטאליאָן“ האָבן זיך געהאט זייער אייגענע מאָראל. זיי זענען געווען קרוב וועכציק אויף א צאָל פון הונדערט בריוו־טרעגער, אָבער די מאכט איז געלעגן אין זייער האנט. זיי האָבן אוועקגעשטעלט זייערע מענטשן ביי דער טיר ביים ארויסגעבן די פעקלעך מיט בריוו. דער ארויסגעבער פון די פעקלעך איז דעסטגלייכן געווען מיט זיי — און זיי האָבן געקריגן פעקלעך פאר די רייכסטע גאסן, אין שיינע הייזער מיט גוטע טרעפּ, ריינע דירות און גוט ביר־געלט, בעת די אנדערע, וואָס האָבן די „זכיה“ נישט געהאט צו געהערן צום „באטאליאָן“, האָבן באקומען פעקלעך אין די אָרעמסטע גאסן און געסלעך, מיט צעדרייטע, צעבראָכענע טרעפּ, טונקעלע קעלערס, פייכטע בוידעם־שטיבער, באפרוכפּערטע מיט באצילן פון טיפוס.

ווען מע האָט גענומען פאַנאַנדערטיילן די פעקלעך, האָבן געקריגן קודם כל זייערע מענטשן. אין תחילת האָבן זיי עס געמאכט פארשטעלטערהייט, שפּעטער — אָפן און ציניש. זיי האָבן געטענהט, אז די לייט פון „באטאליאָן“ האָבן „פאר־דינסטן“ פאר דער יידישער געזעלשאפט, און זיי קומט די בכורה, און ווער עס האָט געהאט די העזה צו ווערן קעגן זיי, האָבן זיי געוויזן א פויסט.

זייערע מענטשן מיט זייערע אייגנארטיקע געזעלשאפטלעכע באגריפן האָבן עס, ווייזט אויס, געבראכט דערצו, אז אין שטאָט זאָל מען חושד זיין בריוו־טרעגער אין גנבות. אָט איז געקומען א יידענע אויף דער פּאָסט און זיך געשוואוירן, אז ווען דער בריוו־טרעגער איז ארויס פון איר שטוב, איז מיט אים פארשוואונדן א זייגערל פון טיש אראָפּ; און אנדערער איז געקומען זיך באקלאָגן, אז א בריוו־טרעגער האָט ביי אים צוגעגנבעט א פּאָר קאלאָשן. אין די דאָזיקע צוויי פאלן איז די שולד נישט באוויזן געוואָרן, דאקעגן איז א באאמטער פון דער קהלה גופא געקו־מען צולויפן אין דער פּאָסט מיט א געשריי, אז אָט נאָר וואָס האָט א בריוו־טרע־גער, וועלכער איז צופעליק דאָרט געווען, צוגעגנבעט ביי אים זיין טעקע מיט א טערמאָס.

פלוצלינג האָט דער אויפגעבראכטער באאמטער באמערקט שטיין אויפן טיש זיין טערמאָס, פון וועלכן עס האָט געטרונקען טיי אן אלטער פאָטער פון א געוויסן אינטעליגענטן בריוו־טרעגער, א גאנצער מאכער פון די לייט פון „באטאליאָן“. דער אלטער האָט אויך געהאלטן דעם זעלבן טעקע און פון דאָרט האָט דער קהלה־באאמטער ארויסגעשלעפּט זיין צוגעגנבעטע, פארשטעקטע טעקע.

אָבער צו וואָס זאָל מען דאָ רעדן וועגן שטוב־גנבות, אז עס האָבן געקלעקט די גנבות פון די אָנגעקומענע פעקלעך, כדי אוועקצושטעלן די גאנצע יידישע פּאָסט אין א ליכט פון פאסעריי...

אמת, אז די פּאָסט פאר צושטעלן בריוו און די פּאָסט־אָפּלאָדונגס־שטעל פון פעקלעך האָבן זיך געפונען אין באזונדערע גאסן, און די בריוו־טרעגער האָבן מיט די פעקל־טרעגער קיין שום מגע ומשא נישט געהאט, הגם זיי האָבן געטראָגן די אייגענע אָרעמבענדער מיט די זעלבע אויפשריפטן, אָבער יידן פון א גאנץ יאָר האָבן זיך אויף אזוינע איידעלע אונטערשידן נישט געקענט, און בעת מען איז אריינגעקומען אין א שטוב אָפּגעבן א בריוו, איז מען באפאלן געוואָרן אויף א שענדלעכן אופן, ווייל דאָס לעצטע פעקל, וואָס דער בריוו־אָפּגעמער האָט באקו־מען, איז געווען אויסגעליידיקט ביז דער העלפט.

נישט זעלטן האָט געטראָפן, אז אָנשטאָט צוקער, האָט דער אָפּנעמער באקו־מען זאלץ (כדי די וואָג זאָל שטימען), אָנשטאָט קאקאָא פון פּאָרטוגאל — ווערמ־דיקע ארבעס, אָדער עס האָט סתם געפעלט צו דער וואָג, און דער פעקל־טרעגער האָט דערצו נאָך גענומען א צווייפאכן אָפּצאָל און געלייגט זיך אין טאש אריין.

עס איז נאטירלעך געווען שווער פעסטצושטעלן, ווו די גנבות זענען געמאכט געוואָרן, הערעם היות ווי די פעקלעך זענען דאָך פריער אָנגעקומען אויף דער אמתער פּאָסט אויף נאפּאָלעאָנא און פון דאָרטן ערשט געשיקט געוואָרן אין דער פּאָסט פון געטאָ, קאָן מען משער זיין, אז די באאמטע פון דער פוילישער פּאָסט־עקספּעדיציע האָבן געשמאק געגנבעט, ווויסנדיק, אז די אחריות וועלן סוף־כל־סוף מוזן טראָגן די לעצטע צושטעלער, דאָס הייסט די יידישע פּאָסט. אָבער פּאָרט איז זיכער, אז אויף דער יידישער פּאָסט זענען געשען גרויסע גנבות. דאָס איז אויך געווען צו דערקענען אינעם יד־אחת פון די יידישע פּאָסט־באאמטע, ווען מען איז אריינגעקומען רעקלאמירן וועגן א גנבה.

די שנאָט האָט, פארשטייט זיך, קיין חילוק נישט געמאכט צווישן דער פּאָסט אויף קראָכמאַלנע (סעגרעגאטור און עקספּעדיציע פון בריוו) און דער פּאָסט פון טשעפּלע (עקספּעדיציע פון פעקלעך), בפרט ווען א טייל בריוו־טרעגער, און א סברא מאקע די לייט פון „באטאליאָן“, האָבן אויך גאנץ נישקשהדיק געזינדיקט.

They had their set of morals. Being approximately sixty of a total number of one hundred letter carriers, the power resided in their hands. They posted their men at the door where packages of mail were issued. The distributor of the packages, too, was of their men, and naturally favored the battalion men by giving them packages for the richest streets, houses with easy stairs to climb, clean apartments and good tips, while the others received packages for distribution in the poorest streets and alleys with houses having stairs in poor repair, dark cellars, damp attics impregnated with typhus germs.

In the beginning the more favored packages were given out surreptitiously, later on openly and shamelessly. The argument was that the battalion people earned the preference for the "services" rendered to the Jewish community, and those who had the effrontery to disagree were treated harshly.

Their people with their peculiar social concepts were responsible, it seems, for the suspicion that the carriers were guilty of theft. There were cases when women came to the post office and swore that when the carrier left the house, a golden watch left it too, or that letter carrier stole a pair of galoshes. . . .

But why talk about house theft, when the theft of arrived packages was enough to put the entire Jewish post office under suspicion.

True, the post office for mail delivery and the package unloading station were located on two different streets, and the letter carriers and package carriers had no contact with each other, although both wore the identical arm bands with identical inscriptions, but the ordinary garden variety of Jews did not know about the fine points of difference, and when a letter was delivered to a home, the recipient would fall upon the letter carrier in a disgraceful manner, because the last package delivered was tampered with and half of the contents stolen.

Often enough, instead of sugar the recipient would find salt (to make up the weight), instead of cocoa from Portugal, wormy peas, or sometimes the package would just be deficient in weight, and the package carrier, in addition, would charge double for delivery and pocket the overcharge.

Of course, it was difficult to ascertain how the thefts were done, since the packages first came to the real post office on Napoleon Street and only then were sent to the ghetto post office. One may assume that the employees of the Polish post office pilfered heavily, knowing well, that the onus would, in the end, fall on the last deliverer, the Jewish post office. Yet it was certain that there were large thefts in the Jewish post office, too. This could be noted in the fact that the employees were in cahoots when a theft complaint was lodged. . . .

ייִדן, וואָס האָבן געהאַט קרובים אין די פּוילישע שטעטלעך, וואָס זענען דורכן אָקופּאַנט „אָנגעשלאָסן" געוואָרן און דייטשישן רייך, פלעגן פון דאָרט באַקומען אין בריוו אַרייַנגעלייגט צו פינף מאַרק (געזעצלעך איז דער מאַרקן־פּאַקער אין גענ.־גובערנאַמענט געווען פאַרבאָטן). פלעגן די פינף מאַרק אָפט פאַרשווינדן פון די בריוו. ווער האָט עס געמאַכט? בלייבט א סוד.

די שרעקלעכע צרות, וואָס ייִדן האָבן אין דער מלחמה געליטן, די שיקאַנעס און עינויים קשים, וואָס זיי האָבן געהאַט אויסצושטיין, די רעוויזיעס און אַרעסטן און, ועל כולם, דאָס לעבן חדשים און יאָרן אין ברויט, אין א זיכער אויסקומעניש, ווען די שטובן זענען געווען אַזוי אויסגעליידיקט, אַז קיין מויז האָט נישט געוואָלט אַרייַנשמעקן, ווען מען איז געגאַנגען שלאָפן מיט א הונגעריקן מאָגן און אין דער פרי געלעגן אין בעט ביז מיטאָג, נישט האָבנדיק צו וואָס אויפצושטיין, —

דאָס דאָזיקע שרעקלעכע לעבן אויפן ברעג פון תהום האָט געפאָדערט, אַז אויף יעדן געזינלשאַפטלעכן פּאָסטן זאָלן שטיין אַנשי־אמת, מענטשן מיט געזעלשאַפטלעכער אחריות, און אין דעם פּרט איז דער אמת פון בריווטרעגער נאַרישט געווען אַזוי מיגדעחווערטיק, ווי עס האָט אין פלוג זיך געקאָנט אויסווייזן. דער בריווטרעגער האָט געהאַט צו דערפילן א וויכטיקע מיסיע. אָפטמאָל האָט א קאַרטל וועגן אַן אַרויסגעשיקט פּעקל דעצידירט וועגן גורל פון א פאַמיליע, עס האָט אַנטשיידט די פראַגע וועגן לעבן און טויט. ואמת, קיין זעלבסטמאָרד זענען ייִדן אין דער מלחמה נישט באַגאַנגען (מיט געציילטע אויסנאַמען). דאָס איז געווען ווי א נאַטירלעכע רעאַקציע פון ייִדישן זעלבסטדערהאַלטונגס־אינסטינקט, וואָס האָט דעם אויסראָטונגס־מאַרש פון היטלעריזם, דעם לאָזונג פון „וימררו את חייהם" קעגנגעשטעלט אַן אַנטשיידענעם מעכטיקן ווילן צו לעבן און צו בלייבן. אָבער דאָך האָט דאָס לעבן יאָרן אין ברויט, אין א לעפל געקעכטס געהאַט א דערשיטערנדיקע פּסיכישע ווירקונג: פיל פון די פאַרפּייניקטע האָבן פאַרלוירן דעם ווילן, זענען בהכרח געוואָרן אַפּאַטיש, זיך געלייגט אין די בעטן אַרייַן און געלעגן, געלעגן אַזוי לאַנג, ביז זיי האָבן מער נישט געקאָנט און נישט געדאַרפט אויפשטיין...

עס איז אמת, אַז ווען דער בריווטרעגער האָט באַקומען זיין פּעקל בריוו אָנשטאָט ניין אין דער פרי, ווי דאָס איז געווען פאַר דער מלחמה, ערשט אַרום פיר־פינף נאָכמיטאָג און עס נעדאַרפט פאַנאַנדערטראָגן אין די אָרעמע ייִדישע גאַסן, וואו די נומעראַציע פון די הייזער איז שרעקלעך צעדרייט, אַזוי, אַז אין פראָגט־אַרייַנגאַנג פון דער לינקער אָפיציינע — נומער 1 און נומער 64, און אין לעצטן אַרייַנגאַנג פון לינקער אָפיציינע — נומער 3 און נומער 107 — איז דאָס דערפילן זיין פליכט געוויסנהאַפט דעם בריווטרעגער אָנגעקומען זייער שווער, באַזונדערס אין ווינטער־צייט, ווען דאָס גיין אויף די גליטשיקע טרעפּן, אָפטמאָל צעבראָכענע, חרובע פון דער צייט פון דער באָמבאַרדירונג, איז געווען פאַרבונדן מיט סכנת־נפשות. דערצו נאָך זענען דאָך די ייִדישע הויז־וועכטער, די „סטרוזשעס" פון די הייזער, געווען פנים חדשות;* ווען מע האָט זיי געפרעגט, וווּ דער און יענער לאָקאַטאָר וווינט, האָבן זיי נישט געוווּסט וואָס צו ענטפערן, און אָפטמאָל האָבן זיי געטענהט פעסט, אַז אזא איינער וווינט נאָרנישט אין זייער הויז, בעת עס האָט זיך גיך אַרויסגעשטעלט, אַז ער וווינט אונטער זייער נאָז.

הייַנט ערשט דאָס אָנקלאַפּן אין טיר שפּעט אין אָוונט, וואָס פאַר א מאַטערניש איז דאָס געווען! — ייִדן, וואָס האָבן צוליב די רעוויזיעס און נגישות אויפגעציטערט, ווען מע האָט אָנגעקלאַפּט אין זייערע טירן אפילו בייטאָג, אַזוי, אַז אין גרעסערע ווינונגען, וווּ עס פלעגן זיין אייַנגענג דורך די קיכן, האָט מען אין דרויסן פון די פראָנט־טירן אָנגעלייגט גרויסע שלעסער, עס זאָל הייסן: מען איז נישטאָ אין דער היים... וואָס האָבן זיי געמוזט פילן, ווען מע פלעגט פּלוצלינג, אין די פאַרשנייטע אָדער רעגנדיקע, פינצטערע ווינטער־אָוונטן, — ווען אין שטוב איז געווען אומעטיק, טונקל און שטיל, אַז דער מינדסטער שאָרך האָט זיך ביי די אָפּגעשוואַכטע נערוון אויסגעוויזן, ווי דער גערויש פון רעדער אויפן בריק, — צו זיי אָנקלאַפּן אין טיר, און ווען זיי האָבן אַזוי גיך נישט געעפנט — גענומען קלאַפּן פעסטער, — וואָרעם די בריוו קאָנען דאָך נישט וואַרטן — עס איז שפּעט. דאָס בלוט איז געגליווערט געוואָרן אין זייערע אָדערן, און וואָס פעסטער מע האָט געקלאַפּט, אַלץ מער איז זייער שרעק געוואַקסן. ביז זיי האָבן זיך

* נאָכן אָפּשליסן דאָס געטאָ און נאָכן אַרויספירן אַלע פּוילישע אייַנוווינער פון די ייִדישע גאַסן, זענען די פּאָסטנס פון הויז־וועכטער (סטרוזשעס) אין ייִדישן ווויַנראַיאָן באַזעצט געוואָרן, נאַטירלעך, בלויז דורך ייִדן.

Jews who had relatives in the small Polish towns that were "united" with the German Reich often received letters in which would be enclosed five paper marks (legally it was not allowed!), and the letters just as often arrived minus the money. Who did it, remains a mystery. . . .

It is true, that when the letter carrier received his bundle of mail not at nine in the morning, as the custom was before the war, but at four or five in the afternoon, the difficulties of satisfying the demands of his conscience greatly increased. For the distribution of mail in the evening in the Jewish neighborhood, where the house numbers were twisted and turned and could not be read, became an almost impossible task, particularly in wintertime, when climbing the slippery stairs, often broken down or still ruined since the bombardment, presented a threat to life and limb. In addition the Jewish house watchmen, the guards of the house, were "new faces."* When asked where this or that tenant lived, they could not answer, or often insisted that no such person lived in the house, when it was known that he lived right under the watchman's nose.

And then again, the knocking at the door late in the evening was a frightful experience! Jews, because of tortures and searches, trembled when they heard a knock on the door even in daytime, and for that reason the residents of large apartment houses, which had additional entrances through the kitchens, put up heavy locks outside on the front doors to give the impression that no one was home. . . . Imagine their feelings, when in a snowy or rainy dark winter evening, while the apartment was dim, cheerless and quiet, and the least noise sounded to them, because of their shattered nerves, like the rumbling of the wheels on a bridge; imagine then their feeling when at this time someone banged on the door and, receiving no immediate response, banged again and again, for the mail must not tarry, and it was late. Blood congealed in the veins,

* After separating the ghetto from the city and removing the Polish population from Jewish streets, the jobs of house watchmen in Jewish neighborhoods were filled, naturally, exclusively by Jews.

ענדלעך איינגעשעלט דאס לעבן און געפרעגט „קטא טאם?" און באקומען צו־ ריק א ענטפער „פאטשטא", איז זיי די נשמה אויסגעגאנגען. ווען זיי האבן שוין ענדלעך אויפגעמאכט די טיר און אריינגעלאזט דעם אומגעריכטן גאסט, האט ער אפילו געמעגט ברענגען א רעקאמענדירטן בריוו פון רוסלאנד, איז זיי דאס חיות שוין נישט איינגעגאנגען. די קללות קעגן דער יידישער פאסט, קעגן דער פארהאס־ טער „גמינע" האבן נישט געקאנט ווערן דערשטיקט, און מע' האט אריינגעזאגט דעם בריוונטרעגער וויפיל עס האט זיך געלאזט.

אין די שטובן אויף קראכמאלנע און אסטראווסקע

די אומאויפהערלעכע פרעטענזיעס צום בריוונטרעגער: דא דערפאר, וואס ער האט צו האסטיק געקלאפט אין טיר, דא צוליבן פארשפעטיקן אפגעבן די בריוו, דארט צוליבן ארויסגנבענען פון די פעקלעך, און, ענדלעך, די סאמע וויכטיקסטע טענה — צוליבן אפצאל, האבן דעם בריוונטרעגער פארסמט דאס לעבן, אים אויסגעמאטערט פיזיש און פסיכיש; ווארעם די טענה צוליבן אפצאל איז ווירק־ לעך געווען א גערעכטע און א ביטערע. אין טייל גאסן האבן אכציק פראצענט אפנעמער נישט געהאט צו באצאלן די צוואנציק צי דרייסיק גראשן פארן בריוו און זיי האבן געמוזט לויפן בארגן צו שכנים. עס האט נישט זעלטן געטראפן, אז א בריוו־אפנעמער האט אנגעקלאפט אין די טירן פון אלע שכנים אויף זיין שטאק, אויף א שטאק נידעריקער, אויפן צווייטן, אויפן ערשטן שטאק און האט אזוי גע־ וואנדערט פון פערטן שטאק ביזן פארטער, ביז ער האט ענדלעך געקאנט קריגן געבארגט די ארעמע פאר גראשן. ווארעם כמעט קיינער האט אין שטוב קיין גראשן נישט געהאט. האט מען געכאפט א פאר גילדן פון פארקויפן א פאר לאכעס פון שטוב ארויס, האבן זיי באלד אוועקגעוואנדערט צום קרעמער פאר א פערטל צי אין בעסטן פאל פאר א האלבן קילא ברויט.

געוויינלעך פלעגט דער אפנעמער דעמלט אפעלירן צום בריוונטרעגער, ער זאל אים לייען די פאר גראשן: — עס איז דאך גאר צוואנציק גראשן, פלעגט ער זאגן מיט רירנדיקע ווערטער, ווי האט איר עס א הארץ נישט צו וועלן בארגן אזא קליינע פאר גראשן? איר וועט אמאל דא אדורכגיין, וועל איך אייך אפגעבן.

ווען דער בריוונטרעגער האט געענטפערט, אז ער קאן דאס נישט טאן, ווייל אין ס'רוב שטובן איז קיין געלט נישטא, און ס'וואלט אים אויסגעקומען יעדן טאג צוצולייגן פון טאש א פאר גילדן, אנשטאט אליין צו פארדינען, האט יענער עס נישט געגלויבט: — איר זענט נאך ערגער פון די „גויים", — פלעגט ער דעמלט אויסברעכן אין א ווילדן כעס. דער „גוישער" בריוונטרעגער האט מיר תמיד גע־ טרויט אויפן ווארט; נאר די יידישע פאסט, די גמינע מיט אירע „אורשעדניקעס" זענען אזוי, אז ברענען זאלט איר אלע ווי קין!...

אבער די אלע עגמת־נפשן זענען געווען א גארנישט אקעגן די שרעקלעכע בילדער פון עלנט און נויט, וואס דער בריוונטרעגער האט געמוזט זען, גייענדיק און וואגלענדיק פון שטוב צו שטוב אינעם יאמער־טאל פון קראכמאלנע, אס־ טראווסקע, סמאטשע און ניזקע.

אין די דאזיקע גאסן זענען די טירן פון די וווינונגען געווען פארשלאסן ביז אין שפעטן טאג אריין, מענטשן זענען געלעגן ביז צוויי־דריי מיטאג־צייט אין די בעטן. אנדערע זענען איבערהויפט גארנישט אויפגעשטאנען, נישט האבנדיק צו וואס. אין די ווינטער־טעג האט מען אין די שטובן פון גרעסערע פאמיליעס געקאנט טרעפן צען־צוועלף מענטשן, אפטמאל יונגע מאנצלייט אדער פרויען, ליגן אין די בעטן, ליגן מיט בלייכע פנימער און פיבערדיקע אויגן און שלינגען די סלינע פון מויל. מאמעס זענען געלעגן אין די בעטן צוזאמען מיט צוויי דריי קינדער, זיי זענען געלעגן אין די רויטע אנשיטן, נישט האבנדיק די פאר גראשן אויף א שטיקל זייף צו וואשן דאס איבערצוג. אין שטוב זענען די זאכן געווען אנ־ געווארפן אין א שרעקלעכער אומארדענונג, וואס עס האט באשטעטיקט דעם אמת פון שפריכווארט: „אזוי ווי ס'געמיט, אזוי ס'געשלייער"; מע' האט געזען, אז די מענטשן ליגט קיין שום זאך נישט אין קאפ אחוץ דעם איינאיינציקן וואנזיניקן געדאנק: ווו נעמט מען א שטיקל ברויט? די מאמעס זענען קיין באלעבאסטעס נישט געווען, די טאטעס — קיין באלעבאטים. די טירן זענען שלעכט צוגעגאנ־ גען, די אייוועלעך זענען געווען צעבראכן, די טישן און שטולן — נישט גע־ שייערט, די פאדלאגעס — נישט געוואשן: צו וואס? וועמען גייט עס אן?...

פונעם כסדרדיקן ליגן אין די בעטן זענען די מענטשן נאך שלאפער געווארן, פיל האבן שוין איבערהויפט נישט געקאנט שטעלן קיין טריט, אנדערע זענען גע־ ווען געשוואלן ביזן נאפל און נאך העכער; ביי א טייל האט מען קוים די אויגן ארויסגעזען פון הינטער די געשוואלענע קישעלעך ארום די אויגן־לעכער, וואס האט זיי צוגעגעבן עפעס אן אויסזען פון פינצטערע מאנגאליער, פון הונגעריקע עסקימאס.

and the more insistent the banging, the more the panic rose. When finally, gambling with their lives, they inquired, "Who's there?" and received back the answer, "The post," their hearts nearly succumbed. And when they at last opened the door to admit the unexpected guest, they were not overjoyed at his coming, even had he brought a registered letter from Russia. For the enmity against the Jewish post, against the hated council, could not be stifled, and the postman got all they could give.

In the Homes on Krochmalnia and Ostrowska Streets

The endless claims and arguments against the letter carrier can be summed up as follows: he knocked too loudly on the door, the mail delivery was needlessly delayed, the packages were being pilfered, and finally—the most important—the payment for delivery. These words poisoned the carrier's life, made him weary in body and mind, because the argument about payment was really justified. In some streets, as many as 80 per cent of the recipients could not redeem their letters and had to rush to borrow from their neighbors. On many occasions a recipient of a letter knocked at the doors of all neighbors on his floor, on the floor above, on the floor below, from the top to the ground floor until he could finally borrow the necessary twenty or thirty groshen, for hardly anyone had a grosh in the house. For if they got a few gilden from the sale of some household thing, they ran forthwith to the storekeeper to buy a quarter kilo, at best, a half kilo of bread.

Ordinarily, the recipient would appeal to the carrier to lend them payment money—"It is only twenty groshen," was the pathetic plea. "Have a heart, it's such a small sum; when you pass by another time, I'll pay back."

When the carrier would explain that most of the houses had no money and he would be forced to lose out of his own pocket several gilden daily instead of earning any—he was not believed. "You're worse than the goyim," was the angered reply. "The goy carrier always trusted me, but the Jewish post, the council with its 'clerks,' are such as to deserve eternal perdition, like Cain."

But all this pain and trouble was nothing against the desolate pictures of helplessness and need the letter carrier must have encountered in his going from house to house in the valley of tears of Krochmalnia, Ostrowska, Smocza and Niska.

In these streets the doors of the houses remained locked till late in the day. People lay in bed until two or three in the afternoon. Others never got up. There was no reason to get up. On winter days one could find in the homes of the larger families ten to twelve people, oftentimes young adult men or women, lying in bed, with pale faces and feverish eyes, and swallowing their saliva. Mothers lay in bed together with two or three children; they lay in red rashes because of the lack of the few groshen needed to buy soap for washing the bedsheets. In the house the things were scattered about in frightful disorder, which proved the truth of the saying: "Their dress bespeaks their state." The people had but one single insane thought—where to get a piece of bread? Mothers were no housekeepers and fathers no repairmen. Doors did not fit, stoves did not work, chairs and tables were unclean, floors unscrubbed. What for? Who cares? . . .

From lying constantly in bed, people became weaker and weaker, and many already could not take a step, others had bodies swollen to the waist and higher. The eyes of some could hardly be seen, they disappeared behind the swollen lumps around the eye sockets. This gave them the appearance of dark Mongols, of hungry Eskimos.

אריינקומענדיק צו אזעלכע הונגער פארפייניקטע מיט א בריוו, האט דער בריוטרעגער געהאט צוויי ברירות: אדער צוריק אפגעבן דעם בריוו אויף דער פאסט מיט דער צושריפט, אז דער אפנעמער לייזט אים נישט אויס, ווייל ער האט נישט קיין געלט, אדער צו געדענקען, אז דער געבראכטער בריוו קאן אמאל ברענגען א ישועה פארן דאזיקן צעבראכענעם מענטש, און אין א סך פאלן איז עס טאקע אזוי געווען. דער בריוטרעגער האט דעריבער אליין געמוזט אונטערטרייבן שכנים, אז זיי זאלן דעם בריוו אויסקויפן, אליין זיין א טוער, א זאמלער, א כלל-מענטש. ווארעם קומען אויף דער פאסט און זאגן, אז דער און דער קאן נישט צאלן, איז גאר קיין קונץ נישט געווען. דעם בריוו מיט דער אנטשפרעכנדיקער צושריפט האט דער באאמטער צוגענומען ווי קיינמאל נארנישט; דער דירעקטאר מיט די גיין מאס רייד, וואס האט נישט אויפגעהערט רעדן צו די בריוטרעגער וועגן זייער געזעלשאפטלעכער אחריות, האט אליין נישט פארמאגט די דאזיקע אחריות, ער זאל אויספועלן, למשל, אז די פליטים פון די פונקטן, קבצנים שבקבצנים, קראנקע און אפילו משוגעים, וואס קריגן בריוו, זאל די קהלה זיי דעם אפצאל אנולירן. דער דירעקטאר איז געווען גענוג „קלוג" צו היטן דעם גלייכגעוויכט פון בודזשעט, די פאסט זאל קיין דעפיציט נישט האבן, און ס'איבעריקע זאל זיך דער בריוטרעגער ברעכן דעם קאפ און — ער האט אים טאקע געבראכן.

ווען דער בריוטרעגער איז אין אוונט אהיימגעקומען אין זיין קאלטער שטוב אריין צום ווייב מיט די קינדער מיטן קארגן פארדינסט פון טאג, אויפגערעגט פון די אומאויפהערלעכע טענות און מיט די קאפ-שווינדלדיקע בילדער פון נויט, וואס האבן אים פארפאלגט, זיך צוגעקלעפט צו זיין געמיט ווי פעך און אים נישט געגעבן קיין רו — איז ער געווען א חרס הנשבר. ס'האט טאקע נישט לאנג געדויערט און די בריוטרעגער זענען אליין געווארן געשוואלן פון הונגער און שווערער פראצע און באקומען שוואכע הערצער פון כסדרדיקן גיין שטאק-אויף, שטאק-אפ. און די קהלה — ווי די קהלה: אזוי ווי זי האט זיך געקימערט וועגן די-פארוואָרלאָזטע קינדער אין די גאסן, ווי זי האט זיך געקימערט וועגן די פליטים און נצרכים, אזוי האט זי זיך אויך געקימערט וועגן בריוטרעגער, וועמען זי האט צימאל מיט א פאר זוילן צו די שיך נישט געוואלט באזארגן. וואס פאר א וונדער, אז באלד איז די שטערבלעכקייט און די קראנקהייטן צווישן די בריוטרעגער געווארן א מוראדיקע.

טאמער איז דאס נאך געווען ווייניק, האבן זיך גענומען שיטן מסירות אויפן יידישן בריוטרעגער. א ייד האט ליב צו מאנען יושר; א סך יידן בארימען זיך, אז זיי קאנען וצום העכסטן אויך אנקומען, זיי ווילן דיר נישט קיין רעדן דארט מיט עפעס א באאמטנטשיגע, זיי וועלן גרייכן ביז צום קאפ. איז ער טאקע געלאפן אלע מאנטיק און דאנערשטיק אויף דער פאסט; א ליאדע נארישקייט, צוליב עפעס א שמאכטע, א קו איבערן דאך געפלויגן, איז ער אנגעקומען ביז צום אדון בפקדך אליין, צום „דירעקטאר" הייסט עס, און דא האט דער „פאן קיראווניק" זיך א בלאז אן געגעבן, אויסגעדרייט, ווי זיין טבע איז געווען, דעם קאפ אויף איין זייט, פארזשמורעט אן אויג און געווארן שטרענג ערנסט. ווי א בייזער מלמד, האט ער דאן א רוף געטאן דעם באטרעפנדן בריוטרעגער, קעגן וועמען עס איז געווען די אנקלאגע, און קודם כל האט ער בקול רם אפגעגעבן א באפעל נישט וצו געבן אים קיין פעקל בריוו עד לחשבון, ביז צו דער אויספארשונג הייסט עס. נאכדעם האט זיך אנגעהויבן ס'אויספארשעניש מיט קלוגע טענות, מיט כאפן אין די רייד, מיט רמזים און שטעכווערטלעך, אז דער, וואס האט אפגעגעבן די אנקלאגע, האט נאר אזוי געקוואלן פון נחת. וואס פאר א קעפעלע, קיין עין הרע, דער פאן דירעקטאר האט עס, און ער, דער פאן דירעקטאר, א פשיטא, אז ער האט פון זיך אליין אנגעקוואלן, שטיל אין הארץ באוואונדערט זיין חכמה און זיין גבורה, און אזוי האט די אויספארשונג זיך געצויגן און געצויגן און אפטמאל פארצויגן דאס ארויסגעבן די בריוו אויף א צוויי-דריי שעה. מילא, וואס א יידישער דירעקטאר פון א פאסט קאן זיך אלץ פארגינען!

נאך אזא פייערלעכער אויספארשונג פלעגט ער, דער דירעקטאר, אריינגיין צום עולם אין קאלטן קארידאר מיט דער צעמענטענער פאדלאגע — אנגעטאן איז ער דעמלט אין די קאלטע ווינטער-טעג געווען אין זיין ווייבס פלושענעם זשאקעט, וואס האט אים געגרייכט ביז איבער די קני, למען ידעו, כדי צו באווייזן, אז ס'איז מלחמה, און ער איז א מענטש, וואס ווייסט וצו שפארן און איינצושפארן דער קהלה וצו באהייצן די פאסט — און ער האט פייערלעך א זאג געטאן, אז אינגיכן, במהרה בימינו, וועט ער לאזן מאכן בענק, כדי דער עולם זאל נישט דארפן שטיין פון פינף פארטאגס ביז פיר-פינף נאכמיטאג אויף די פיס.

דאס האט ער געזאגט זייער אנטשידן, מיט א שטים, וואס האט געציטערט פון פאטאס און פון איבערנעמען זיך מיט מענטשלעכע עוולות, ביז דער כעס איז אים פארגאנגען און ער האט ווידער בעת אן ענלעכער געלעגנהייט מיט א

On entering the homes of such hunger-tortured people, the letter carrier had two alternatives: take the letter back to the post office with a notation that the recipient was unable to redeem it because he had no money, or to remember that the delivered letter might contain help to save the wretched man, and often this was the case. The letter carrier himself, therefore, had to egg on the neighbors to redeem the letter, himself assume the social responsibility of doing something. For it was no feat at all to return to the post office and say that this one or that one could not pay. The letter with the explanatory notation would calmly be taken back by a clerk. The loquacious director, who never ceased talking glibly about social responsibility, did not himself possess enough social responsibility to convince the council that, for instance, the refugees, the extremely poor, the sick and even the insane, should have their mail delivered free. The director was "smart" enough to keep the budget balanced, to see to it that the post office has no deficit. As to the rest, let the letter carrier break his head—and he really did.

When the letter carrier returned home at night to his wife and children and a cold house, with his meager earnings of the day, he was in a state of irritation from the endless arguments. He was haunted by the scenes of poverty and misery which he witnessed throughout the day. All this depressed his spirit and gave him no peace. It did not take long for the letter carriers themselves to become swollen from hunger and hard work, and acquire weak hearts from continually climbing up and down the stairs. But the community remained the community. It cared as little about the welfare of the carriers, whom it refused to provide even with shoe repairs, as it did about the refugees, the newcomers or the homeless children roaming the streets. Is it a wonder that carriers often fell sick and that their rate of mortality increased tremendously?

As if this were not enough, false accusations were heaped upon the Jewish letter carrier. A Jew loves to demand his due. Many Jews boast of their ability to reach the high and the mighty. It's not enough to talk to an ordinary clerk, they want the head. As a result they ran every Monday and Thursday to the post office for all sorts of nonsense. They would not rest till they got to the boss himself, to the director, that is; and he, the "boss," sticking out his chest and turning his head to one side, as it was his wont, half-closed his eyes, became very serious, like an angry Hebrew teacher, and called out the carrier against whom a complaint was lodged. First, the boss ordered in a loud voice that the accused be temporarily relieved of his duties of distributing mail until his case was decided. And the inquiry began. The director opened the investigation with wise remarks, attempts to trap the accused wth his own words, with needling him, so that the one who brought the accusation derived tremendous satisfaction and pleasure. What a smart fellow (knock wood!) the director is, thought the accuser. And the director himself was pleased, no doubt, with his conduct of the inquiry and, in his heart, admired his own wisdom and power. Thus, the inquiry went on and on, and such inquiries on many occasions delayed the distribution of mail for two or three hours. Well, only a Jewish post office director can permit himself the enjoyment of such things.

It was usual for the director, after such a triumphant inquiry, to come out to the people in the cold corridor with the concrete floor—he was dressed in those cold winter days in his wife's plush jacket, which reached just over his knees, to show, to prove that there is a war on and that he is the man who knows how to save and how to spare the community the necessity of heating the post office—to announce triumphantly that soon, in the near future, benches would be provided in order that people wouldn't have to stand on their feet from five in the morning until four or five in the afternoon.

He said this very definitely in a voice trembling with pathos and preoccupied with human injustice until his anger passed, and he

צוויי וואָכן שפּעטער נאָכאַמאָל איבערגעחזרט די פייערלעכע דעקלאַראַציע, און אַזוי זענען סוף־כל־סוף נאָך אַ פיר־פינף חדשים זינט די פּאָסט איז געשאַפן געוואָרן געבוירן געוואָרן די בענק...

פאַרן בריוון־טרעגער מיט אַ באמת געזעלשאַפטלעכן צוגאַנג צו זיין אַמט זענען אָבער געווען אויך שטילע מינוטן פון פרייד און נחת־רוח, וואָס האָבן טיילמאָל איבערגעוווגן די עגמת־נפשן פון טאָג. דאָס איז געווען דעמאָלט, ווען עס איז אים געלונגען אָפּצוגעבן אַ בריוו צו אַן אַנאָנימען אָפּנעמער.

עס פלעגן אָנקומען בריוו, הויפּטזעכלעך פון מעבר לים צו ייִדן, וואָס האָבן אויף די אַדרעסן געוווינט מיט פופצן־צוואַנציק יאָר צוריק. די ייִדן האָבן אין אַמעריקע צי אַרגענטינע, אורוגוואַי צי דרום־אַפריקע געהאַט קרובים. די גאַנצע צייט האָבן זיי קיין בריוו פון יענע נישט באַקומען, אָבער איצט, ווען די דאָזיקע קרובים אין די ווייטע לענדער האָבן זיך דערוווסט פון די בלעטער וועגן די גיהנום־לייַדן פון די פוילישע ייִדן, זענען די הערצער ביי זיי ווייך געוואָרן, און זיי האָבן קודם כל אַרויסגעשיקט אַ בריוו, גרייטנדיק זיך מסתמא נאָכן דערהאַלטן ענטפער צו שיקן הילף.

די אָפּנעמער איז אָבער אויף די אָנגעגעבענע אַדרעסן נישט מעגלעך געווען אויפצוגעפינען. גיין צום „סטרוזש" פרעגן האָט קיין פּעולה נישט געהאַט, וואָרעם, ווי דערמאָנט, האָט ער, דער נייער סטרוזש, נישט געהאַט דערפון די קלענסטע השגה; וואָס איז דאַן געווען צו טאָן? גיין מבית לבית און זיך נאָכפרעגן. דערצו האָט מען געדאַרפט האָבן אי געדולד, אי אחריות, אי דעם ווילן צו טאָן אַ גערעכטע זאַך.

אָבער ווען דער לייענער וואָלט געשטאַנען דערביי, ווי דער בריוו־טרעגער פּאַקט נאָך לאַנגן זוכעניש עפּעס אַן אַלטע מאַמע, צו וועלכער אַ טאָכטער שרייבט פון פּאַריז נאָך פיר יאָר שווייגן, און פרעגט זי אָן, די מאַמע, צי זי דאַרף נישט עפּעס, אפשר אַ פּעקעלע, וועט זי איר שיקן, ווי די דאָזיקע מאַמע גיט אַ פּליאַסקע מיט די הענט, באַגיסט זיך מיט אַ שטראָם טרערן און שרייט אויס כאַפּנדיק זיך פאַרן האַרץ: אוי, מיין ברכהשי, מיין גוט קינד, נישט פאַרגעסן אין דער אַלטער מאַמען! ווען דער לייענער וואָלט דאָס צוגעזען, וואָלט ער געמוזט מודה זיין, אַז דער בריוו־טרעגער האָט דערמיט באַקומען באַצאָלט פאַר זיין טרחא, נישט אַזוי מיט געלט, ווי מיט וואַרעמע בליקן פון אַ מאַמעס אויגן, וואָס איז מער ווערט פון געלט...

אין אַן אַנדער שטוב ברענגט ער אַ בריוו פון אַ זון צו עלטערן. דער זון שרייבט פון מעבר לים, אַז ער האָט זיך דערוווסט, אַז זיין פאַמיליע לעבט, איז געראַטעוועט געוואָרן על פּי נס בעת דער גרויזאַמער באָמבאַרדירונג פון וואַרשע. די שוועסטער, אַ כלה־מיידל, ווערט פשוט וואַנזיניק פון פרייד, האַלטנדיק דעם ברודערס בריוו אין האַנט, די מאַמע ווערט שטום פון איבעראַשונג, און אַן אַלטער, גרייז־גרויער זיידע שטייט אין מיטן שטוב מיט אַ בלאַס פּנים פון איבערגענומענקייט און האַלט צוויי אויפגעהויבענע הענט צום הימל, ווי אַ כהן, און קוקט מיט טיפער דאַנקבאַרקייט אויפן בריוו־טרעגער.

עמעצער פון די שטוביקע דערמאָנט זיך און דערלאַנגט דעם בריוו־טרעגער אַ פּאָר גראָשן ביר־געלט, אָבער אויך דער בריוו־טרעגער שטייט ווי געפּלעפט און שלינגט גיריק מיט די אויגן דאָס זעלטענע בילד. וואָס פאַר אַ באַטרעף האָבן די אָרעמע פּאָר גראָשן אין פאַרגלייך מיט אָט די דאָזיקע אויסדרוקן פון מענטשלעכער ציגעבונדנקייט און ליבשאַפט?

דער ייִדישער בריוו־טרעגער איז דאָך אויך נישט מער ווי אַ פּשוטער ייִד, איינער פון פיל, קעגן וועמען דער אויסראָטונגס־ברום איז געשליידערט געוואָרן; ער האָט אַ האַרץ, און אין יעדער שטוב, וווּ ער ברענגט די אומדערוואַרטע בריוו צו די מאַמעס, וואָס קוקן אויס אויף זיי שוין פון יאָרן, לעבט ער מיט די שטילע פריידן.

און פּלוצלינג — ט—ר—אַ—ך!

מלחמה מיט רוסלאַנד.

די טויזנטער און טויזנטער שטובן, וווּ עס קומען רעגולער אָן די טייערע פּעקלעך פון רוסלאַנד, ציטערן און פלאַטערן: ראשית, וואָס וועט מען איצט טאָן, פון וואַנען וועט מען לעבן? און והשנית, די קינדער אין רוסלאַנד, אין די פריש־אָקופּירטע געביטן, אין ביאַליסטאָק צי אין באַראַנאָוויטש — אויפן ערשטן פייער.

[5] דורך די היטלעריסטן.

said this again on a similar occasion two weeks later. Thus, in the end, five months after the establishment of the post office, the benches became a reality. . . .

However, the letter carrier with a truly social approach to his duties experienced also minutes of joy and happiness that partly outweighed the heartrending griefs of the day. This occurred when he succeeded in delivering a letter to an unknown recipient.

Letters used to arrive, mainly from across the seas, to people at their addresses of 15 or 20 years before. People had relatives in America or Argentina, Uruguay or South Africa from whom they had never received any letters. But now such relatives in the far away places learned from the newspapers about the hellish sufferings of the Polish Jews and their hearts melted. Immediately they dispatched letters, probably ready to send help upon the receipt of an answer.

And it was impossible to find the addressee. It was useless to go to the watchmen for information, because, as mentioned before, the new watchman did not have the least idea. What was left to do? Go from house to house and inquire. This required patience, social responsibility, and the will to do the right thing.

But if the reader had witnessed the scene when the letter carrier, after a long search, finds an old mother to whom a daughter writes from Paris, after four years of silence, and inquires if she, her mother, needs anything, maybe a package of food, how this old mother claps her hands, tears streaming from her eyes, and clutches at her heart crying out: "O, my Broche dear, my good child, you did not forget your old mother!" If the reader had witnessed this, he would have confessed that the letter carrier had some compensation for his troubles, not so much in money, as in the warm glances of a mother's eyes, which is worth much more than money. . . .

In another house, the letter carrier delivers a letter from a son to his parents. The son writes from overseas that he learned his family is alive, saved miraculously during the terrible bombardment of Warsaw. The sister, a bride-to-be, is holding her brother's letter in her hand in a delirium of joy. The mother is speechless from astonishment, and an old grandfather, his hair snow white, stands in the middle of the room with face pale from excitement and hands upraised, as in a priestly benediction, and looks with deep gratitude on the letter carrier.

Someone of the household goes to the letter carrier and hands him a tip of a few groshen, and the letter carrier stands, as if implanted, and eagerly swallows with his eyes this remarkable picture. Of what value are the few groshen compared to the expressions of human solidarity and loving kindness?

The Jewish letter carrier is only an ordinary man, one among the many against whom the extermination machine is directed. He has a heart, and in every house, where he brings unexpected letters to the mothers awaiting them for years, he quietly shares in their joys.

And suddenly—b-o-o-m!

War with Russia!

The thousands and thousands of homes, which regularly receive packages from Russia, are aflutter and atremble. Firstly, what will one do now, how will one live? Secondly, the children in Russia, in the newly occupied places, in Bialystok or Baranowich, in the first line of fire. . . .

ער גייט פון שטוב צו שטוב, פון עלטערן מיט איינציקע זין, וואָס געפינען זיך הארט לעבן פראָנט, צו עלטערן מיט צוויי און דריי זין — און אלע זענען אין רוסלאנד. אומעטום פרעגט מען אים, דעם מענטש פון דער „מאכט", זאָל ער זאָגן, ער קער דאָך מסתמא וויסן: וואָס דראָט זיי, וואָס דערוואַרט זיי? וועלן זיי נאָך דערלעבן זייערע קינדער צו זען?

אויף דער סמאָטשע זענען שוין אָנגעקומען די ערשטע צוריקוואַנדערער, יינגלעך ווי ביימער, זיי האָבן נישט געמאכט קיין לאנגע שהיות און זענען צוריקגעלאָפן קיין וואַרשע. אַנדערע זיצן און וואַרטן, אַז זייערע קינדער זאָל אויך איינפאלן צו טאָן דאָס אייגענע — און אויף דער פּאָסט טוט זיך חושך. די בריוו ווערן ווייניקער פון טאָג צו טאָג, טויזנטער בריוו, וואָס זענען אין די לעצטע טעג אָפּגעשיקט געוואָרן קיין רוסלאַנד, קומען שוין צוריק מיט דער צושריפט אין דייטש „פּאָסט שפּערע"; מע פאַרשטייט, אַז נאָך אַ פּאָר טעג און די פּאָסט פון רוסלאַנד וועט זיך אינגאַנצן אָפּשטעלן און דערמיט אויך אַ גרויסער טייל פון דער הכנסה פון דער יידישער פּאָסט. דער דירעקטאָר פאַרזשמורעט דאָס רעכטע אויג און זאָגט קלוג, קלונעטשקע: און אפשר... כ'ווייס, אפשר וועט די פּאָסט זיך אינגאנצן פאַרמאכן... דערמיט ענטפערט ער שוין אויף אלע טענות פון די בריוו־טרעגער וועגן שלעכטער דערנערונג, עבודת פּרך, צעריסענע שיך און אַרונטערגעריסן געזונט.

דער קאָשמאַר אין יידישן וואַרשע ווערט געדיכטער, די האָפענונגען — פאַרלאָשענער: נישטאָ מער קיין בריוו פון רוסלאַנד, נישטאָ קיין פּעקלעך, נאָר מויערן, רויטע, איינטאָניקע, קאַלטע געטאָ־מויערן, ווי אומעטיקע תפיסות. וועמען גייט דאָ נאָך אָן די יידישע פּאָסט, וועמען קימערן די געשוואָלענע פיס פונעם יידישן בריוטרעגער?...

וואַרשע, געטאָ, אין אָקטאָבער 1941.

He goes from house to house, from parents with one son, who is located near the front, to parents with two or three sons—all of them in Russia. And everywhere they ask him, the man from the government, to tell them, for he probably knows: What threatens them, what awaits them? Will they live to see their children?

The first returnees already appeared on the Smocza. Lads, straight as trees, they didn't think long and quickly ran back to Warsaw. Parents wait and hope that their children, too, shall decide to do the same—and there is pandemonium at the post office. The letters become fewer day by day. Thousands of letters sent out to Russia in the last few days are coming back with a stamped German notation "Post Office Closed." It is thought that in a few days all mail from Russia will come to a full stop, and with this, also, a great part of the income of the Jewish post office. The director half closes his right eye and says, like the wiseacre that he is: "And maybe . . . who knows, maybe the post office will be closed for good," and this way, he thinks, he answers all questions of the letter carriers about insufficient food, hard work, worn-out shoes and impaired health.

The nightmare in Jewish Warsaw becomes thicker, the hopes—slimmer. There are no more letters from Russia, no more packages from Russia. There are only brick tenements, red, monotonous, cold ghetto-tenements, like disheartening prisons. Who cares about the Jewish post office, who worries about the Jewish letter carrier's swollen feet?